

PERŽVALGA.

Vyskupas Roppas atstatė nuo klebonavimo prie Vilniaus lietuvių katalikų šv. Mikalojaus bažnyčios kun. Viskontą ir vėl pastatė senąjį tos parapijos kleboną Kuklą. Iš to kilo bažnyčioje didelis ermyderis. „Vil. Žinių“ redaktorius kunigas J. Tumas apie tai tarp kito ko rašo: kun. Antaną Viskontą „staigą, visai netikėtai, be jokių ištyrimų vyskupas atstato, kitos vietos nepaskirdamas, kaip vienatinę priežastį privatiškai parodydamas kaž-kokius miglotus jo santykius su žmonėmis, „aiškiai stovinčiais ant nekatalikiško grunto“. Dieve mano, kelin-tasis-gi lenkas stovi „ant aiškiai katalikiško grunto“? O dėlto gi visi, neskiriant ir paties vyskupo turi su jais santykius ir nesidrovėja bendrai su su jais dirbti“.

Apie „skandalą“ kun. J. T. rašo, kad jį pakėlė „bažnyčioje kun. Kuklos šalininkai-davatkos ir išanksto parupinti čia ginkluoti sargybiniai ir kiemsargiai“ ir lietuviai „visą atsakomybę verčia ant kun. Kuklos“. (Žr. „V. Ž.“ N49).

— „V. Žiniuose“ jau stačiai pradeda kilti pačių katalikų balsai prieš dvasišką valdžią. N53 „Krikščionis-demokratas (ne kunigas)“ pakelia „Skausmo balsą“ sakydamas: „Perdaug biurokratiškai—konservatyviškai mūsų dvasiškoji valdžia elgiasi. Suvis neatsižvelgia nė į laiko dvasią, nė į žmonių reikalavimus, nė į Tikybos ir Bažnyčios naudą“. Todėl pirmiečiai kunigai, užsieniuose baigę mokslus, pasiryžę darbuotis „nesikędami ir vėl skvernus pasikėlę dumia Amerikon!“

Tai tiesa! Bet tie pažangieji kunigai, čia atidume, teip pat „suvis neatsižvelgia nė į laiko dvasią, nė į žmonių reikalavimus, nė į Tikybos... naudą“, tik stropiai renka...

bažnyčios naudą. Visas jų darbavimos žmonių labai tai privertimas mokėti už išpažintį ir už visoki „patarnavimą“, perijodiškas apskaldymas parapijonų galvų, pasišaukus policiją, perijodiškas iškeikimas šviesą platinančių raščių. Pažangesnius ir geresnius kunigus skaitant užtektų viešos rankos pirštų. Amerikoj kunigai—tikri konservatyvbiurokratai.

— Sudarguose (Suvalkų g.) pasimirė kunigas Mart. Sede revyčius, 77 metų, kurs, kaip „Šaltinis“ rašo ir kaip nuo žmonių girdėta, bene pirmutinis pradėjo išleidinėti Prusose maldaknyges ir šiaip „dvasiškas“ knygas, kaip Maskolijų valdžia spaudos tiesą atėmė.

— „Vilniaus Žinių“ redaktorius kun. J. Tumas atsišaukdamas, kad visuomenė remtų „bepartijinį“ dienraštį, praneša, kad „V. Žinių“ lig šiol reikalaujama į 2,750 egz. ir vis daugiau reikalaujama. Tokio skaičiaus prenumeratorių neturįs nė vienas mūsų laikraštis, isskiriant „Šaltinį“.

Toliaus kun. Tumas, tvirtindamas, kad „Vil. Žinios“ „tris-kart pigesnės už kitus laikraščius“, parodo, kiek kuris laikraštis duoda spaudos už savo kainą. Ta kn. Tumo statistika teip išrodo (žr. „V. Ž.“ N55):

Vardai	Metų kaina	Kiek rai-džių per savaitę?	Kiek rublių per savaitę?	Ko-ji nuo-simtis?
„Vilniaus Žinios“	6 r.	360,240	61	100%
„Šaltinis“	3 r.	93,000	32	52 „
„Lietuvos Ukininkas“	3 r.	70,528	24	40 „
„Skardas“	3 r.	76,098	25	41 „
„Šviesa“	3 r.	18,776	5	10 „
„Lietuvis“	2 r.	38,190	19	31 „
„Nedėldienio Skaitymas“	2 r.	45,872	23	38 „

— O. Pleirytė-Puidienė, kai po įgaliota rusų Moterų Tiesų Lygybės sąjungos, atsišaukia per „V. Ž.“ į Lietuvos moteris, kad rašytųsi po peticija, kuri bus paduota dumai, kad įvestų moterų tiesų lygybę.

Iš Lietuvos.

Iš Senapilės, Suvalkų g. (Ištrauka iš Perkuno Ožio laiško).

Kulturiškas darbas čia, Senapilėje, eina gana pasekmingai, nežinau tikrai, kaip kitur. Mokiniai jau ir pasirodo gana veikliais ir galinčiais šį-tą nuveikti. Pavyzdžiui — įkūnyti mūsų (mokinių) galutiniausią tikslą, įsitaisyti lietuvišką knygyną, pasisekė tam tikslui surengti tris lietuviškus vakarus; vieną per Visų šventę Senapilėje; paskui per Kalėdas, neįvažinėjom namo, bet likom Senapilėje ir nuvažiovom į Kalvariją, kur pirmu syk buvo liet. vakaras ir gana didelį įspūdį padarė ant lietuviškos diduomenės; paskui per Gramnyčias vėl Senapilėje. Pelno atliko mums apie 100 rublių ir mes gavom 25% rabato, pirkom knygų ir dabar mūsų knygynė jau yra į 365 knygas — tai didžiausias ir sulyg turiniu verčiausias knygynas visoje gal Suvalkų gubernijoje.

Mokiniai (gimnazistai) skaito nuo mažiukų iki didelių — visi. Mergaitės-gimnazietės, lietuvaiteš (nes Senapilėje yra 2 moterų gimnazijos privatiškos) ir skaito, iš ko galima pasidžiaugti, mat mūsų dailioji lytis protiškai baisiai žemai stovi: retai rasi su plačiom pažiurom moterškę.

Paš mus da vis eina išguldytas rusų kalba, lietuviškai išguldo tik vieną kartą per savaitę. Kunigija ir klerikalai (krikšč.-demokr.) rengiasi atidengti mergaičių progimnaziją su grynai lietuvišku išguldytu, bet da šįmet vargiai atidengs.

Abelnai kulturiškas kilimas ir darbas eina gana tampriai. Bet tam stoka inteligentijos. Spektakliai dabar visur taisomi, o be jų daugiau beveik nieko nėra rengiama. Politiskas bruzdėjimas kaip ir aptilo.

Užgeso karštos socijaldemokratų prakalbos bažnytkiemiuose ir sodžiuose; viešpataujant reakcijai nieks neišdrįsta išskirt, pasirodyt (kad nesuimty). Dabar pradėjo plintintis krikščionizmas ir baisiai persekiojami socijaldemokratai ir demokratai. Kunigai šnipinėja per išpažintį, kas priklauso prie socialistų ar bedievių. Ir jei tik kas prasiitaria ką, tai kunigų įkalbėti dievuočiai — davatkos tuo ir išduoda policijai, — ot kas beda! Buvd rinkimai ir visur kunigų bažnytinės agitacijos vaisiai pasirodė — į rinkikus papuolė klerikalai ir kunigai... Nenusimenam vienok; tas tik prispiria mus da karščiau darbuotis. Bet baisiai sunku prie tokios reakcijos protuose. Atsimenu, prieš kalėdas po Vilniaus susivažiavimui aš važinėjau po Dzukiją, agituotadamas įtaisyti naują tvarką ir išaiškindamas žmonių vargus. Visur žmonės beveik ant rankų nešiojo, klausė, vaziojo už kelių mylių, o šiandier baisu užkalbinti. Visur kunigų darbas, jų propaganda kalėdojant, bauginimai per išpažintį, brukimas visiems „Šaltinio“ ir „Ned. Skaitymų“ visai apjakinno ir pasiusdino žmones. Bet tikimės, kad ir tai reakcijai bus reakcija....

Perkuno Ožys.

Rementiškių dvaro streikas

(Vilkaviškio pav.). Šis dvaras priklauso Smolečiui, kuris, besitrunkydamas po Maskoliją ir užsienius, praleido beveik visą dvarą, — nebeturi iš ko išsimokėti dargi darbininkams. Kentę, kentę ilgą metą be duonos, darbininkai autarė streikuoti. Prasidėjo streikas seredoje (6 kovo), ir pastreikavus jiems pusę dienos, prizadėjo už dviejų nedėlių visą algą sumokėti ir ordinariją atiduoti; jeigu, girdi, jis neišpildys per tiek laiko savo prizado, tuomet tegul streikuo-

ja nors mėnesį, kitą. Darbininkai sutiko su tuo, bet streiką tolyn tęsė, reikalavdami, kad prašalintų ponas kemerį, Juozą Smolenski. Kemeris tapo atstatytas. Darbininkai, ašukdami, Šalin, šetone! gana prišnipavai!", stoji į darbą, pranešę ponui, kad ir kojos nebutų čionai Smolensko.

Keturvalakių dvaras (Vilkaviškio pav.). Streikas. Dvaro ponas Fleranavičius ilgą laiką šįmet nedavė nė duonos, nė pinigų. Reikėjo streiku atimti, kur buvo vargu uždirbta. Prieš tai mūsų pačios daug kartų vaikščiojo prašyti algos ir ordinarijos, bet kaip neduoda, taip neduoda. Vienągi kartą mūsų pačias ir seseris „šeparka" išpludo, iškoliojo ir pridurė: „Kad norit, tai imkit avizų, o kad ne, tai nieko negausit!" Žinomas daiktas, jų nė viena neėmė, nes tik vardas buvo avizų, o ištiesų — tai lakės. Matydami, kad geruoju nieko negausim, susirinkę, nuėjom pas poną ir pareikalavom algos. P. Fleranavičius didžiai užsirusino ant mūsų už tokį begėdišką, anot jo, pasielgimą. Ponas šoko ant vieno darbininko, kuris arčiau prie jo stovėjo, šaukdamas: „Išeik iš mano dvaro! Kad tavo kojos čia daugiau nebebutų!" Tuomet mes jo žodin atsakėm, kad atsiskaitytų su mumis, tai visi išeisim; o kol neatiduos, kas mums priguli, streikuojam! Streikas prasidėjo vasario 16 d., o pasibaigė 18 d. — laimėjom.

Alksnėnų dvaras (Suvalkų gub., Vilkaviškio pavieto). Čia darbininkų padėjimas blogas. Darbas nuo tamsos lig tamsai, — gaigyste reikia kel ties. Malkas duoda blogas, kokių ten karklų, šakų; kad tik kas papeikia, tai ponas liepia eit prašyt socialistų arba liepia visai išsikraustyt. Tai teip mūsų ponai apsieina su savo darbininkais.

„Skardas".

Naumiestis (Suvalkų g.). Kunigas Rauba nors neatsižymi šnipo gabumais, bet uoliai pildo valdžios tarno pareigas. Kalėdodamas po parapiją, jisai, kaip įmanydamas, įkalbinėjo žmonėms, kad valdžia esanti Dievo leista ir dėl to reikia jos bijoti ir klausyti. Kas, anot jo, valdžios neklausyto tas paties Dievo neklausyto, o tas esąs bedievis, paleistuvis ir pumiręs degs amžinoj pragaro ugnij. Tas Dievo tarnas žino ir vaista, kad žmonės būtų koki jam norėtusi, tai yra akli valdžios vergai: tas vaistas — tamsybė. Reikia, girdi, neskaityti klaidingų bedieviškų raštų. Socialistai, anot jo, daro bloga ne tik žmonėms, bet ir varkšams-kunigams: ir kunigams sunku esą gyventi, — žmonės nebeguodoja, neberbia jų, o kartais da ir tą pačią garbę numazina; tik klauso, sirdi, ar nepasakys ką kunigas, kad tuojaus aprašyti... Priešais socialistus kun. Rauba stropiai platina juodašimčių raštus.

Linkuvoj (Panėžio pav.) su kun. Paškaniu labai nemalonius atsitikimas buvo: emė ir netyčia prasikalto valdžiai. Per Naujus Metus pasakė jis pamokslą, ragindamas žmones negerti degtinės, nė alaus. Žmonės paklausė ir nutarė uždaryti monopolį ir aludes. Iš girdes apie tai, kunigas išigando. Kas čia bus? — pa manė sau. Žmonės paliaus gėrę, — atsiras pas juos daugiau pinigų ir da ko gera ims knygas skaityti ir daugiau suprast, kas aplink juos dedasi?! O blogiausia tai, kad neatsargus jo prasitarimas gali padaryt bledį valdžiai! Ak per 1906 m. linkuviečiai išgėrė degtinės už 55 tukstančius!... Taigi, kad neužkenktų valdžiai, kunigas kitą nedeldienį išsakyklos ne tik emė peikti valstiečių sumanymą uždaryti monopolį ir aludes, bet dargi

patarė žmonėms namie alaus nevirti, kad aludėse daugiau išgertų! „Skardas".

Lietuvių klausiamė:

1) KENO TAI YRA?

Svarbus radinys. Jieškome savininko prarastų 100 fotografiskųjų negatyvų (18X24 cm). Tai yra gražiausi paveiksai scenų Senojo ir Naujojo įstatymo istorijos, Pranašų paveiksai ir Išganytojo įvairiuose pavidaluose. Radinys užėitas išnetyčių Dvinske pas tulą apšviestą žydą. Jis gavo iš pasienio per žandarų rankas, nes kitą syk buvo konfiskuota. Parduodama visas rinkinys kartu. Fotografijos darbas labai puikiai atliktas; negatyvai lakieruoti lietuviškais parašais; kalba — gryna, paaiškina scenų paveikslus. Kreiptis greitu laiku į kunigą Žiogą, Rokiškio stotis, Ragelių filiją Kauno gub., nes jis žadasi patarpininkauti.

2) MUZIKOS INSTRUMENTAI,

tikrai tautiški, kur beužsiliko? Biržų, Vabalninko, Papilio ir Panedėlio apylinkėse (Panėžio ir Zarasų p) užsiliko šie tautiškos lietuviškos muzikos įrankiai: „Kankliai, skudučiai, ragai, ozragiai, lamzdžiai, birbybės, švilpos"; beto, atmena dar „kulinę su ūku". Ar jie vieni beužsiliko ir kas dar ant jų begrajija? Ar bedainuoja kur kitur „sutartines"? Kreiptis į laikraščių redakcijas arba stačiai į kunigą A. Sabaliaucą Šenbergo stotis Radviliškio filiją. Kun. Sab. seniai tais dalykais interesuojasi ir jau yra parašęs labai įdomų straipsnį į „Dirvą-Žinyną".

3) KAM PINIGAI?

Amerikon iškeliavusieji iš Lietuvos žmonės prisiunčia pinigus be jokio nurodymo: „Kam jie skiriami ir nuo ko?" Pinigėliai prabuna tai pas kai-

myną, tai draugą, o daugiausiai pas klebonus. Sie, nežinodami keno tie pinigai, apskelbia parapijonams: ar nėra tokio, kurs iš Amerikos lauktų pinigų? Ant greitųjų pribuna neviena, antra bobelė, bet dešimtys, ir iš jų kiekviena sakosi, tai sunus, tai vyras, tai dukte žadėjęs ir rašęs prisiusti pinigų. Čia reikia buti Saliamonu, kad atskirti — kuriai ir kam atiduoti pinigai?! Dėl tos priežastis pinigėliai prabuna tankiai po metus ir tt., iki atsišaukia tikras jų paveldėjas. Ir teip išduodami tik pinigai prie liudytojų, nes be liudijimo išdavus pinigus kam nors, tai tiesiai, paskiau, kad ir ne jo yra jie, nebeduoda. Tai priežastis, dėl kurios, garbūs išėiviai, prisiųskite nors kokį nurodymą — kam ir nuo ko pinigai eina?! Muitinėse ant sienų užrašo nuo ko eina pinigai, tik kam — antrašiniukui (adresatui).

Meldžiama Amerikos laikraščių perspaudzinti šį pranešimą.

4) PRUSŲ ATIDŽIAI.

Gauname pasiskundimus, kodėl „Vilniaus Žinios" nieko nerašo apie Prusų Lietuvą ir jų santykius su vokiečiais. Vokiečiai smaigia lenkus, užgina jų kalbą, išperka jų žemes, siaurina teises ir tt. Vis tai mes puikiai žinome, nes lenkai moka skųstis. Ne kitaip vokiečiai, apsieina ir su lietuviais: juos kur kas seniaus pradėjo esti ir visadaugiausia jų suėdė. Bet apie tai mes nieko nežinome, nes... ar prusai-lietuviai skųstis nemoka, ar skųstis nebeneri. Galėtume šį tą patirti iš jų laikraščių; bet nė viena redakcija nesikreipia į mus, prašydami apsimainyti laikraščiais. Ne tik nesikreipia, bet ir ant mūsų pasisiulijimų nieko neatsako. Kas tai gali buti! Atsakykite, Prusai! Su kitomis mūsų laikraščių redakcijomis Prusai teip pat apsieina. („V. Žinios")

Akmeniniai žmonės.

Nereikia nuliusti išgirdus ką nors iš minios plustant ar išmisliojant tave, kaip tu su persitikrinimu skelbi šviesią naujieną, naują idėją — žodžiu ar raštu. Tokius pludikus pavadijasi fanatikais, tamsuoliais — ir bus iš-dalies tavo teisybė. Bet jeigu jie atsiliepia ant tavo kalbos, jeigu jie ima į rankas raštą — knygelę, laikraštį, — nenuliusk, nenusimink išvydęs jų blogo upo apsireiškimą: keiksmus, ar murmėjimus. Iš tokių žmonių da gali kilti ir šviesesnė mintis. Jie yra tik tamsuoliais, o už tai ne jie kalta; jie nėra tikrais fanatikais.

Reikia nuliusti tik tai, kada, jei kas tavo žodžio nenori girdėti, užsikemša ausis; jeigu, ne eilutės neperskaite, knygelę meta į pečių.

Toki žmonės yra fanatikai.

Teisingiau bus pavadinus juos tamsuoliais, fanatikų supaikintais, arba sufanatizuotais. Nes tikras fanatikas gali būti tas, kurs kiek pamokintas, kurs apsišvietęs šiaurais, kad ir aštriai, šviečiančia savo numylėtos idėjos lempute.

Tokiais fanatikais yra dauguma mūsų kunigų, kurie draudžia žmonėms skaityti neva bedieviškus laikraščius ir knygas, užgina klausyti prakalbų ir tt.

Jie tokiu budu tamsius žmones paverčia į akmenis, kurie nieko nenori matyt, nė girdėt.

Šitie gyvieji akmens da darosi ir per apsvaigimą nuo „rudojo skystimo“. Užpiltas alum ir degtine protas nepriima geros sėklos, šviesybės sėklos. Toki žmonės pavirsta į pusidijočius, ir jie verti pasigailėjimo, nes tai piktos aplinkybės, blogas surėdymas gali būti čia kaltinamas. Bet tie fanatikai — demagogai — paikintajai — ar jie verti pasigailėjimo? Jei fanatikai tamsūs, tai ne jie kalta, kalte

puola ant tų demagogų — pakintojų, kurie vieton platinti šviesą, ir dorą, sėja tamsybę, užmuša tamsiam žmogui manymo dirgsnį, vieton jį pabudinti, pakelti, padaro žmogų gyvu akmeniu, vieton pakelti jame žmogiško gyvenimo supratimą.

Toki kad ir sakytūsi platiną šviesą, — žemišką, ar „augštesnę“ — dievišką, — vis-tiek yra „tamsybės apaštalais“; kad ir vadintūsi tikrais žmonių vadovais, vis-tiek bus demagogais, suvadziotojais; kad ir sakytūsi esą doros, — kad ir krikščioniškos, — mokytojais, tai jų darbų pasekmės parodys, kad jų dora nėra prakilni, ji aprukus tamsybės dumais.

Protavimo, kritikiškumo užmušimas, — ot kame visa blogybė ir kaltybė tų pseudo-vadovų.

Kad tamsūs, sufanatizuoti žmonės pavirsta į akmenis, tai da ne taip dyvai. Bet niekaip negalima atsistebėti, kad „šviesieji“ fanatikai gali pavirsti į tokius pat gyvus akmenis, kuriuos šankie šaukęs. — neatsilieps.

„Vilniaus Žinių“ redakcija šaukia Prūsų lietuvius, — geriaus — jų laikraščių redakcijas, kad atsilieptų, kad parodytų tautišką gyvybę prieš Didžiosios Lietuvos žmones. Laikraščių išleistojai, redaktoriai negali, rodos, būti toki tamsuoliai — fanatikai, o vie nok...

Prūsų lietuvių redakcijos nenori nė laikraščiais apsimainyt su Lietuvos bei Amerikos lietuvių redakcijomis. Da daugiau — net už pinigus ne visoms siunčia laikraštį!

Tai ir atgaleiviškiausi katalikų kunigai taip nepadarys! Šitie visgi nesibijo imti į rankas „bedievišką“ laikraštį, nors žmonėms liepia tokį mesti į pečių. Visos redakcijos mainosi savo laikraščiais ir kitais spaudiniais. Tik Prūsų redakcijos kaip daro. Nieko

bendro nenori turėti su „gudais“. Prusai apmirę Lietuvai, jie, rodosi, nori but atskira tauta. Atgaleiviai pirmos klesos! Viduramžinė dvasia tebeviešpatauja, — tikėjimų skirtumas! Kaip „Žvaigždė“ pakėlė šauksmą: „teprasmen ga nekatalikiška Lietuva“, taip jie gatavi šaukti: „teprasmen ga neliuteriška Lietuva!“

Tik jie per daug suakmenėję — šaukti negali. Užimušę jie patį savo kritikiškumą ir bijo, kad kas jų nekritikuotų, — štai delko nenor nė matyt kitų laikraščių. (Faktas)

Nereikia tau, progresiste, apmaudauti, jei kas blogai tau atsiliepia — džiaukis, bile atsiliepia, bile apsireiškia gyvu mas — vis bus žingsnis nu žengtas pirmyn. Bet kaip pažadinti akmenis, kaip atgai vinti mumijas?

Toki gyvieji akmens — baisyūs. Tai didžiausia progreso ir šviesos kliūtis; ant jų despotizmas remiasi. Toki akmens vienok da nėra taip pavojingi, kol jie neturi valdžios. Įgiję valdžią jie tampa inkvizitoriais. Ant jų gali šaukti, išmėtinėti už jų begėdystę, sėdės jie sau ir šypsosis Mefistofelio nusišypsėjimu, — kaip tai vienas toks, sako, atsiradęs per 16-tąjį seimą S. L. A., — ir nė kiek nesujudįs, kada ant jų šauks: „budeli!“ „skerdike!“ — kaip tai atsitiko pirmoj Rusijos dumoje. Tokių suakmenėjusių valdovų nesujudįs ir nepertikrįs milijonų žmonių ašaros, prašymai ir maldos, juos pertikrina tik... bomba.

Bet aš kalbu ne apie pačius valdovus. Pavojus grėsia iš tų juodųjų akmenų, niuksančių ant progreso kelio, iš kurių kyla ir ant kurių remiasi anie valdovai. Ir kas juos išjudis, kas pakuburkštis juose gyvybę?

J. B.

Kankiniu szelpimas.

Prie „Kankinių Kasos“ stovio.

Prieraše prie 2-ios 1906 metų „Kankinių Kasos“ apyskaitos aš esu pažadėjęs duoti metinę „Kank. Kasos“ veikimo apžvalgą. Darydamas tą pažadėjimą, aš tikėjausi, jog iki metų galo susirinks atstovo archyve daugiau žinių, iš kurių galima bus sudaryti tam tikra platesnė metų apžvalga. Bet apyskaitos metai jau pabaigti, ir aš, peržiūrėjęs dabar visus už pereinuosius metus atstovo archyvo dokumentus, matau, kad nieko man geresnio nepasilieka, kaip pasiimti tą savo pažadėjimą atgal: kartoti visa tai, kas buvo jau savo laiku rašyta apie kalinius „N. Gadyneje“, „L. Ukininko“ ir išdalies „V. Žiniose“ — ne mano darbas, o atstovo archyvo žinios taip yra nepilnos, neišskios ir taip nevienodos, maža (kas nebutų jau iš anų laikraščių žinoma) teduodančios*), jog iš jų ką-nors žmoniškesnio skaitytojams iščiulpti aš turiu griežtai atsisakyti. Teip nupeikęs tas per metų archyvo žinias, turiu tačiau tuoj pastebėti, jog atsakomybės už tai nenoriu aš nė kiek krauti ant „Kankinių Kasos“ Komiteto sprando, nėra, lankydamosi Lietuvon, pats mačiau, kokiose negalimose sąlygose reikėjo jam dirbti, ir suprantu labai gerai, kad geresnių žinių apie kalinius, ir norėdamas, negalėjo surankioti. Pagaliau, juk ir vyriausiu „K. Kasos“ uždaviniu buvo ir yra tik kankinių šelpimas, o kaip jų prisirenka kupini kalėjimai, kuomet visų nė aptekti nebegalima, tai kur čia dar kokie žinių rinkimai, ypačiai jog nė prieti kaip reikiant negalima ir reikia žalčio gudrybės — prislinkti kaip-nors ir paduoti kokį kėsnį alkiui numalšinti ir kokį skarmalą kuņui pridengti!..

*) Neakaltant to, kas skelbt tuos tarpus neleistina. A. V.

Negalėdamas tuo tarpu nieko kito, aš paduosiu čia bent kelis skaičius, kurie parodys skaitytojams „Kank. Kasos“ piniginių stovį už visus pereinuosius metus. Pradėsime nuo Amerikos aukų. Taigi:

1) Iš „Amerikos Kank. Komiteto“ atsiųsta buvo viso labo rb. 1200.85;

2) Iš Mahanoy nuo kun. Patieniaus per „Viln. Žinias“ atsiųsta rb. 100.00;

3) Iš Škotijos atsiųsta rublių 72.94;

4) Tokiu būdu iš užsienio buvo atsiųsta pernai viso labo rb. 1373.79;

5) Lietuvoje surinkta iš viso pernai rb. 1468.25, — taigi

6) pačioj Lietuvoje surinktų pernai daugiau, negu gauta iškitor, viso labo rb. 94.46.

Čia, žinoma, nepriskaitoma viso to, kas buvo pernai daroma be „Kank. Kasos“, jai neišsigalint viso ko aptekti.

7) Jei dabar sudėsime visa, kas gauta buvo išsvetur ir surinkta pačioj Lietuvoje, ir prie to dar pridėsime, kas buvo iš 1906 metų likę kasoje (iš viso rb. 336.35), tai gausime „Kankinių Kasos“ visų metų įplaukas, butent rb. 3178.39.

8) Iš tos sumos atliko „Kankinių K.“ kasoje 1907 metams iš viso rb. 391.71, tokiu būdu išleista pernai viso pro viso rub. 2786.68.

Čia mes neminėjome dar Suvalkų gub. skyriaus skolos, kuri siekia už pereinuosius metus (žr. priedą prie 3-ios 1906 m. apyskaitos) rb. 984.51. Priskaitę tą skolą, kuri dar reikia išmokėti, mes gausime tikrąjį „Kank. K.“ stovio paveikslą, pernykštiesiems apyskaitos metams baigiantis, butent *deficitą*, siekiantį iš viso rb. 592.80.

Tie pliki skaičiai, man rodos, kalba geriausiai už karščiausius straipsnius: jie sako, jog kankinių reikalai gyviaus dar reikia remti. Nėsa ką neša mums artimoji ateitis, mes galime iš dabartinio dalykų sto-

vio šiek-tiek numanyti ir todėl privalome rengties.

Nėra ištuštėję kalėjimai ir dabar; tokie laikai, jog jiems nyku dabar be polit. kalinių—pernykštiesiems metams baigiantis buvo jų Lietuvoje apie 200.

Skaitytojau! Politikos kalinių vardą išgirdęs, visuomet minėk, jog tai vis aukos ne tik už kitų, bet ir už tavo laisvę ir už tavo ateities gerovę. Ir minėk dar, jog ne tavo *malonės* tie kaliniai reikalauja, — jie reikalauja, kad pildytum tik savo link jų *pareigą*.

Skaitytojau — pilieti, pildyk savo pareigą!

Paryžiuje, kovo m. 19 d. 1907 m.

A. Vardas.

L. V. S. ir bežemiai.

„Vien. Liet.“ N.13 korespondentas nuo Gražiškių (Vilkaviškio pav.), *Vargo Lapelis*, tarp kito ko rašo, kad prie „Liet. Valstiečių Sąjungos“ „priguli daug ukininkų, ukininkaičių, bežemių, mažazemių ir merginų“.

Kad ukininkai ir bežemiai, o kad ir mažazemiai, galėtų turėti vienodus tikslus, tai labai reikia abejoti ir dėlto labai nusistebėjau, kad tie du, šiaip ar teip priešingu, gaivalu galėtų jungtis į vieną organizaciją, ypač teip, kaip korespondentas nurodo, t. y., buk mažazemiai ir bežemiai labiausiai vienijasi į L. V. S. su tikslu iškovoti sau žemę.

Be to „Lietuvos“ N4 š. m. *Senis Demokratas* da aiškiau yra pasakęs: „Valstiečių Sąjunga neima savo globon visos draugijos, bet valstiečius, bežemius ir mažazemius“.

Tai-gi išrodo, kad L. V. S. labiausiai apglėbia bežemius ir mažazemius. Bet kad tai abejotina ir kad teip nelabai gali but (su kai-kuriais išėmimais), tai tą parodo pats Liet. Valstiečių Sąjungos Centro Komitetas, kuris „L. Ukininko“ N4 teip rašo:

„Paduotas vieno iš susivažiavimo sąnarių sumanymas, idant darbuoties ir tverti kuopeles daugiausia tarp bežemių ir mažazemių tapo vienbalsiai atmestas. Nutarta lygiai tarp visų valstiečių platinti susipratimą ir S-gos programą“.

Juozas P.

Kam kas priguli?

S. L. A. jau yra pragyvenęs su viršum 20 metų, bet — nepatėmijo, ar gal nenoroms vieną labai svarbų ir kiltą dalyką paliko užpakalyje, užmarštyje.

Mēs turime Susivažiavimus (seimus) kas metas ir renkame Centro viršininkus, bet kodėl mes išrenkame tokius žmones į viršininkus, kurie mažai ką mūsų reikalais rūpinasi, vien tik vaidus kelia, o Susivienijimo labai nieko naujo nepadaro ir nemano daryti.

O antraip — kam jie galvas laužys, nes jie ir teip turtingi ir jiemi gerai; ir mes neužsiganėdinę jų nedarbštumu ar atžagareivišku darbu keliam lermus per laikraščius. Kodėl mes paliekame tuo tautos liečmenis, t. y. studentus, neduodami jiems to darbo, iš kurio jie turėtų nors mažą pragyvenimą, ir mums pasidarbuotų. Tai labai pastebėtinai daiktas, kad mes to da nesuprantame, man rodos mes kas kartą giridime dejavimus mūsų tų vargšų, trokštančių mokslą pasiekti ir mus su tuo supažindinti bei apšviesti, be ko mes ir negalime gyventi kaipo civilizuoti žmonės 20 šimtmečio, žengianti pirmyn ir pirmyn!

O be mokyčių vyrų, pasišventusių dirbti mūsų tautai, mes nieko nenuveiksime.

Mēs bedavojame, ka neturime tokios geros ir mokslinės literatūros, kokia džiaugiasi kitos tautos, bet kodėl? Todėl, kad mes ant mokyklų mažai atydos atkreipėme.

Mēs Susivienijimo raštinių,

kui mokame, rodos, neblogą algą — ir tokioms ypatoms, kurios yra turtingos ir mažai jos terupinasi mūsų, t. y. S.L.A. reikalais.

Ar-gi negeriaus būtų, kad mes tuos savo vargo mokslivius rinktume į raštinkus nors vienas turėtų, kad ir mažą paramą nuo mūsų. Ir aš manau, kad jie gerai atliktų tą darbą, su nauda mums S. L. A. ir visai tautai (bet ne su ergialiais, kaip dabar yra).

Aš gi pataičia šįmet išrinkti prie to darbo F. J. Bagočių, Pittsburgo akademijos studentą, kuris gana vargingai ter gyvena ir mokinasi, negaudamas iš mūsų jokios pašėpos, o vis po biskelį dirba mūsų tautos labui ir da daug mes nuo jo galime laukti ateityje veikiant žmonijos labui.

Bet pirmiau, negu mes iš ko laukiam ir tikimės, turime atiduoti, kam kas priguli, t. y. darbas ir užpelnas S. L. A. priguli mūsų moksliviams, o ne kam kitam, kas ir be to gerai gyvena.

Narys S. L. A. K. Liutkus.

Politiszkos žinios.

Maskolija.

Londono laikraštis „Mirror“ paleido įspudingą žinią buk iš tvirtų šaltinių išeinančią, kad caras Mikalojus II ketinąs atsisakyt nuo sosto, dėl nuolatinio rupečio ir baimės už savo gyvastį, arba dėl susinervavimo, per ką negalys toliaus buti valdovu. Did. kunigaikštis Mikalojus busias regentu iki užaugšias caro įpėdiny.

Šitas gandas matomai neteisingas, bet jis vis-gi ne stačiai iš vėjo pagautas. Jeigu pats caras nenor pamest sosto, tai vienok jau seniai yra žinoma, kad oaro šeimynoje ir tarpe genčių nėra sutikimo: kiti mato carą esant persilpnu prie caravimo. Ir labai gali but, kad ateitiks jų tarpe kova už sostą;

juo, kad augštesnieji viršiniai reakcionieriai, juodosios šintinės tvertojai, murma už auą spalį 30 d. manifestą, murma neva prieš vieną Vittel. buvusį tuokart ministerių pirm. elžiu, net sako, kad jis vertas pakorimo! o per tai duodasi suprast, kad ir carą jie taip kaltina, nes jis juk ant to man festo pasirašė! Tie reakcionieriai nori kaip gyvai panaikinti visas prizadėtas laisves ir pačią dumą, ir atnaujint tą pačią tvarką, kokia buvo prieš revoliuciją. Bet tą padaryti jiems rodosi caras persilpnas.

Iš kitos pusės ir kairieji caro dvaro tarnautojai pasidarė pirmieiviais ir negerbia caro vardo, už ką caras jiems suteiktas pagarbes atima. Taip padarė su dviem dūmų atstovais: baronu Kofu ir M. Tučkovu. Kunigaikštis P. Dolgorakovas ir neteko dvaro pagarbes. Jie prasižengė tuo, kad neatstojų paminint caro vardą dūmoje.

Socijaldemokratas Aleksinskis kalbėjo dūmoje, nurodydamas užsienio laikraščius, kurie tvirtino, kad valdžia tyčia darė visokias kilpas pirmajai dūmai, kad tik galėtų išvaikyti. Valdžios šalininkai atstovai kaltino socialistus už tokį „įžeidimą“ caro ir tėvynės „išlavimą“, kaltino ir dūmų pirm. sėdį ir ant galo visi apleido dumą, pakėlę didelį trukšmą.

Tuo tarpu iš visų kraštų pradėjo eiti krucomis telegramos čartli, kad jis prisakytų išsiskirstyti tai neramiai dūmai. Telegramosėjo nuo gubernatorių ir augštesnės dvasiškos ir neva nuo pačių žmonių; dienraštis „R. d.“ apgarsino dokumentą, kad kovo 18 d. t. y. į savaitę susirinkus dūmai, „tikrųjų rusų“ atstovas Puriškevič išsiuntinėjo telegramas į visus kraštus (žinoma, juodašimčių organizacijoms), kad kovo 27 d. iš visur telegramomis būtų reikalauta palaikyti dumą. „Ries“ pridėjo,

kad tą dieną ir „Ruskije Viedomosti“ redaktorius dr. Jollos tapęs užmuštas.

Teip dedantės valdžia ketverge ir pėnyčioje pradėjo bugdyti kariumenę į Peterburgą, atvarė kelio iką tukstančių kazokų ir dragonų. Ir eina šnekos, kad valdžia jau tikrai paviryo išvaikyti dumą; dėlto ir kariumenę renka, kad išvaikytus dumą nepakiltų revoliucijos kova.

Maskvos universitetas tapo uždarytas metams, dėl kivirčių tarp valdybos ir studentų.

Studentai su profesoriais buvo besirengia vieną kartą važiuoti į Peterburgą — padaryti mokslšką ekskursiją — ir perkant stotyje bilietus tapo sulaikyti policijos.

Prancuzia ir Bažnyčia. Perėjus andrai, kilusiai atskiriant bažnyčią nuo valstybės, dabar maudžia kitokia audra, kuri labai surupino popiežių ir visą dvasiškąją valdžią. Mat pernai rudenį Prancuzijos valdžia išvarė iš Prancuzijos popiežiaus legatą Montagnini ir konfiskavo jo kanceliarijoj raštus, tarp kurių eą dokumentai, rodanti, kad katalikų dvasiška darė suokalbi prieš respubliką,ėjo šviesa su rojalistais arba partij besistengiančia atgaivinti karaliaus valdžią. Dabar visi laikraščiai taip plačiai apie tai rašo, kad turėjo but padidinti. Pradeda apskelbt, pagal parlamento nutarimą, minėtus dokumentus. Tarp kito ko pasirodo, kad ta Bažnyčios (dvasiškos valdžios) viltvilystė arba „tėvynės išdavystė“ėjo naudai Vokietijos, su kuria, kaip žinoma, Prancuzija nuo kelių dešimčių metų neužsiviezia ir abi rodos gatavos kariaut tarp savęs. Visuomenės įtuzimas ant bažnyčios kyla ypač už tą jos sėbravimą su Prancuzijos priešais. Laikraščiai teipgi apgarsino atskaitą, kiek Vatikanas (arba popiejaus) išdavė pl-

nigų papirkimui prancuzų spaudos arba laikraščių ir parlamento sąnarių, kad darytų viską bažnyčios naudai. Beto tvirtinama, kad didelė teip valdinųjų bažnyčios „apginėjų“ dalis pastaruoju laiku yra pilnai apmokama katalikų bažnyčios. Tie visi šventos bažnyčios, doros šaltinio nedori darbai ir suerzino visuomenės upą ir laikraščiai turi per daug medegos.

Klerikalų gi laikraščiai, kurie buvo papirkti, dabar teipgi plačiai rašo, plyšdami iš piktumo ir už visą tos slaptybės išlavimą perkunuoja ir keiksmuose maudo daugiausiai socialistus. Mat ir parlamentas (seimas) nutarė apgarsinti anuos dokumentus tik socijalistų atstovams juos ir pasidarbavus.

Vatikanas ir klerikalų spauda stengiasi sumaišyti pėdas ir visuomenę atvesti į abejonę apie dokumentų tikrumą. Tam tikslui apgarsino kelis Montagnini dokumentus su sumainytoms datoms, arba dienomis, kada jie buvo rašyti.

Šveicarijos valdžia išveja iš tos šalies 200 Rusijos pavaldinių, kurie negal parodyt tikrų rašų.

Šveicarijos laisvė eina į tikras kapitalistų despotizmo vėžes. Kas kartą aršiaus pradeda elgtis su politiškais pabėgėliais, ypač atvykusiais iš Rusijos. Beto vis arčiau pradeda vartoti kariumenę ir policiją streikams malšinti.

Iš Amerikos.

Paprasti dideli vagys.

Pennsylvanijos valstybės namas („Capitol“) pernai rudenį pabaigtas Harrisburge turėjo kaštuot 4 milijonus dol., bet jis kaštavo 13 milijonų. Dėlto namoėjo ikišiol triukšmas po laikraščius ir mitinguose, mat jau perdidelė vagystė, kurioje

pirma galva buvo senasis gubernatorius Pennypacker. Dabar tas dalykas įėjo į legislatūrą ir teismą, bet reikia tikėtis, kad tie vagys nebus labai nubauti.

Trustai veisiasi.

Jau nesykj buvo šiame skyriuje pažymėta, kad juo valdžia neva kovoja prieš trustus, juo tie labiau tarpsta ir vis nauji gema. Dabar Chicagoj trys ledo kompanijos (ką pristato ledą) susijungė arba padarė trustą ir tokiu budu, nebijodamos lenktynių, tuojaus pabrangino ledą dvigubai.

Turtingas dievočius.

Michigane, netoli Muskegon turtingas ukininkas, 65 metų, H. Lyman iš-tatydino sau kapą visą iš marmuro, iš vidaus išmuštą medžiu ir sidabru. Lyman per visą gyvenimą nieko daugiau neskaityt, kaip tik bibliją. Jis tvirtina, kad už 500 metų prisikelsias iš numirusių ir sako, kad pragaras esąs žemėje, dėlto ir nenor, kad būtų žemėje palaidotas.

Milijonieriai priverčia savo sunus skebauti.

St. Louis, Mo. Čia sustreikavo bravorų darbininkai. Bravorų savininkai, negaudami užtektinai „skebų“ — streiklauzių, pastatė savo sunus į vietą kurėjų ir įdavę jiems šiupėles, liepė kurinti krosnis.

Streikuoja išviso apie 2,700 žmonių.

Bravorų darbininkai streikuoja ir Columbuse, Ohioj.

Milijonierius savzudys.

Pittsburg, Pa. Milijonierius Boswell, 52 metų nusikove „Pennsylvanijos“ geležinkello stotyje Liberty. Priešastis bukta, kad jam nusibodę gyventi bepaleistuviaujant ir bebaliavojant.

Milijonieriaus dovana.

Pittsburg, Pa. Carnegie mokyklos įstaigos valdyba praneša,

kad tas milijonierius vėl paskyrė techniškomis mokykloms 6 milijonus dol. Iš viso iki šiol Carnegie yra pačiam Pittsburgė paaukavęs \$23,600,000 (23 mil. 600 tūkst. dol.)

Viesula.

Louisianos valstybėj buvo didelė viesula, kuri sugriovė daug namų ir užmušė apie 20 žmonių, o apie 30 sužeidė apygardėj Alexandria. Sumuštas nedidelis laivas.

Zemės vagys.

Cheyenne, Wyo. Nepaprastai prisiekusiųjų teismas išdavė penkis skundus priešai anglekasyklių savinininkus Sheridanano pavieta Wyomingo valstybėj, už nuvogimą didelių valdzios žemės plotų. — Tie 5 turtingi vagys apskūsti gali iš eiti užsistatę po \$5,000 kaucijos.

Nausias orlaivis.

Baltimore, Md. Dr. Robert W. Wood apsiskelbė, kad jis pagalios išrišęs balionų (orlaivių) klausimą ir išradęs mašiną, kuria lengvai galės balioną valdyti. Jo išrastasai balonas vadinsis „Nelicopter“, visai nepanašus esantiems balionams. „Nelicopterį“ varys garinis motoras. Orlaivis sversias apie 900 tonų ir turės 100 arklių pajėgą.

Šovė į teistoją.

Ripon, Wis. Teistojas Nohl nubaudė V. Ogdeną už pavogimą kokio daikto vertės 10 dol. Nubaustojo moteris nusipirka revolverį ir šovė į teistoją, kurį smarkiai sužeidė. Sumimta Ogdenienė nesiteisina, tik sako atkeršyt norėjus teistojui, kad atėmė duonpelnį nuo šeimynos, kuri beveik miršta iš bado.

Geležinkeliniai vagys.

Pittsburg, Pa. „Pennsylvanijos“ geležinkelis apstatytas sargyba, kuriai kiekvieną prižiūrintį prisakyta krestti. Mat dėlto, kad pasklido gandas, kad vagių gauja rengiasi užpuol ant žmonių traukinio ir

apiplėšt. Menama, kad tas pasikėsimas paeina iš vagių ir plėšikų sąjungos, kuri jau daug panašių riaušių pridirbus.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

So. Boston, Mass. Jau yra žinoma skaitytojams apie buvusią kunigėlių puotą 3—4 d. kovo, kuri traukėsi suvirš sąvaitę iškeikimū sau neprielančių ypatų, ypatingai tų, ką nesiduoda ne vien pavasarinės, bet ne rudeninės vilnelės karpinti. Tuojaus kaip tik sveteliai išsiskirstė, vietinis Jaktys pajuto bedugnį kišenėlių susiplojusį, ir tuojaus su zakristijonu leidosi po žmones rinkti arba susiderėti pinigūs „mišiom“. Pastaruoju laiku užuodę, kaip katinai skilandį, kad Lietuvos Dukterų Draugystė turi izde apie \$600, tai ir nudulino pasiteiraut pas vieną sąnarę, ar nebus galima užmesti meškerę ant tų pinigėlių. Na, ir pasisekė; mat ta moterė kun. Jaktšio dar iš Lietuvos kaimynka. Paklausęs, ar daug kartų per metus „mišias“ perka ir ar eina visos sąnarės išpažinties, ir išsigirdęs, kad Dr-tės įstatai nereikalaują užsiimti tikėjimo dalykais, kunigas pagązdino „peklos kančiomis“ ir įėakė imti pavyzdį nuo dr-ėių Petro-Povilo ir Dievo Širdies, kurių tikslas — stengtis užlaikyti kunigų sudarkyto Rymo-katalikų tikėjimo pareigas ir gausinti jo supuvusias šaknis. Moterei užklausus, kokia mišių kaina (čienia), kunigas pasakė, kad kaip moterim \$10.00, da priedų pamokslas gražus. Taigi tos „riebiosios“ mišios atsibus geguzės 5 d. 9-tą valandą ryte; sąnarės, katros neatliks išpažinties ir neateis ant mišių bus nubausto 25 centais; bet lem tai nežinau, ar dr-teį ar kunigui tą bausmę mokės. Mišios atsibus už ištvirkusią dvaeiki-

ją. Mat moters tikisi, kad geriausiai jų pačių maldos juos atves prie doresnio susipratimo, nors už moterių sunkiai uždirbtus grašius nupirktos.

Lietuvė.

Brooklyn, N. Y. Kovo 31 d. atsibuvo lietuviškas vakaras, kurį surengė Draugystė „Šviesos ir Mokslo“. Buvo atlošta komedija „Velnias Spąstuose“. Kaip šventėje, vakaras pritraukė daugel publikos, salė buvo pilna žmonių — į tris šimtus. Apgarsinimuose mat buvo, jog bus magikas, rodantis stebuklus ir grieš ant visokių muzikališkų įtaisų P. Sadauckas.

Nieko dideliai įdomaus, žinoma, nebuvo. Lošejei lošė prastai. Pusėtinai atliko rolę miestelio trobelninko P. Balčius ir Stankiutė — jo dukterį. Buvo ne šio ne to žydas, kurį nudarė P. Petraška. Kiti visai neišdavė gyvumo ypatin-gai, kad labai tyliai kalbėjo; pirmose eilėse mažai ką buvo galima girdėti. O galiniai darė visokius trukšmus švilpavimu ir klegėsiu. Da rengėjų nerėdas: po šokių, prasidedant teatrui, netaisė sėdynių. Publika pati pasigriebus sėdynes susikimšo į kruvą, o ant ženklelių buvo, jog ne vienokios prekės, kaip tai: 25, 35, 50c. Iš to prisiejo kelti ermiderį, pakol govo šiek-tiek surėdyti. Lietuviams privalečių imti pavyzdį iš svetimtaučių, kurie daug už mumis geriaus stovi. Pasibaigus teatrui, pradėjo griešti P. Sadauskas ant visokių muzikališkų įrankių. Labai meilu buvo klausytis, bet ir čia lietuvis nesu-prasdamas muzikališkos melodijos, ne tos dailos, ne tos vertės, koki yra, klegėjo ir neleido norintiems klausyti. Buvo ir magiški stebuklų parodymai. Bet matyt pats rodytojas da ne visai išsilavinęs. Žodžių vakaras praėjo linkamai.

P. Narvydas.

Worcester, Mass. Mūsų miestelio lietuviai subudo, ypatingai nuo laiko susitvėrimo čia L.S.P.A. kuopos, kuri jau gyvuoja antri metai. Perreituose metuose minėtos kuopelės draugai gana smarkiai darbavosi, dėl labo revoliucijos Lietuvoj, nes neaplenkėme nė vieną lietuvišką suėjimą, ar balių be rinkimo aukų. Visuomet rinko vardan L.S.D.P. ir siuntė jai per „Kovos“ redakciją. Kuopą per metus surengė keturis kart prakalbos. Kitos Worcesterio organizacijos, vieton ką gero veikti visuomenės labui, stoji priešais socializmą. „Žvaigždės“ 8 ir 12 numeryje tilpo apšmeizimai Worcesteriečių. Korespondentas „Lietuvis“ rašo, kad Worcesterio socialistai kovoja prieš tikėjimą. Tai grynas melas. Matyti Lietuvis neatiskiria gero nuo blogo ir nesupranta visai, ką reiškia žodis „Socializmas“, tik išlieja savo tamsybę užnuodintą tulžį ant socialistų. Bereikalo p.L. kovoja su socialistais, ta kova tuščia, socialistų neišnaikįsi; verčiau kovok su tokiais, kaip kun. Jaktšio darbais (tarymos po sudus su mergoms), kurie niekina tikėjimą; kovok su tokiais, kurie pametę dorą, netiki į nieką, tik mina po kojų tikėjimą, socializmą ir visoki mokslą. „Lietuvis“ supranta lygiai socializmą kaip ir žodį „šliuptynis“. Man teko girdėti kelis lietuvius, kurie vadiną ir japonus „šliuptyniais“, kad anie sumušė Rusų kariūmenę. Bet dabar kun. Jaktšys savo parapijonams uždraudė vadinti žmones šliuptyniais, nes, girdi, šliupas išeis į „zokoninkus“, todėl negalima vartoti jo vardą, todėl dabar vartoja kaipo paniekos žodį „socialistas“. Atsilankykit socialistų susirinkimuose ir dalyvaukite diskusijose, tasyk patirsit, ar socialistai užgauna tikėjimą ir krikščionybę, kaip skelbiate „Žvaigždėje“.

A. J. Vianis.

W. Lynn, Mass. Kovo 24 d. vietinės 61 kuopos L.S.P.A. buvo sušauktas viešas susirinkimas. Žmonių buvo per 100, tame skaitliuje moterų apie 20. Mūsų kolonijoj atsirad daugiau kaip 400 lietuviškai kalbančių, bet susirinko, teip mažai dėl blogo oro.

Kalbėjo atstovas L. S. D. P. drg. P. Grigaitis. Kalbėjo, net apie 4 valandas su pertrauka. Kalbos tema buvo „Revoliucija Maskolijoj ir Lietuvoje“.

Norint pas mus netruksta tamsių žmonių ir fanatikų, bet drg. Grigaičio kalbos nusiklausė su dideliu entuzijizmu, iš ko galima sulaukti gerų vaisių. Potam kalbėjo S. Gilius ir B. Miglinas. Pirmasis ragino žmones imtis už mokslo, nurodydamas, kaip tamsuoliui sunku gyventi. Pastarasis nurodė remdamos ant statistikos, kaip turtai ant svieta yra suplaukę į nedaugelio rankas.

Potam drg. Grigaitis kalbėjo apie ateinantį socializmo surėdymą apie moterų klausimą ir Amerikos kapitalistų šunybės. Aukų surinkta \$10.50. Nusiųsta „Kovos“ redakcijai.

Lynno Vergas.

Cleveland, Ohio. Šis miestas gana didelis ir darbų visokių jame yra daug; tiktai kašyklų nėra. Pribuvusiam darbas ne suku gauti. Už darbiai neblogi: nuo \$1.50 ir augščiau; o pragyvenimas kaštuoja \$3 50 — \$5.00 per savaitę. Lietuvių yra diktas burelis, bet labai išsiskirstę po įvairias miesto dalis. Apšvietimas tai labai menkas tarpe jų. Yra ir tikrai laisvų lietuvių, bet tai tik maža saujalė apšvietusių, daugiausia tokių yra, kurie užsiimineja tik šluostymu karčiamninkams barų su alku nems. Atvažiavęs į Clevelandą vos į ketvirtą dieną suradau apie kelis apšvietusius draugus. Naujienų da nepa-

tyriau. Toliau parašysiu daugiau. *J. S. Karvelis.*

Saugokites apgavikų.

Pamatęs „Vien. Liet.“ N14 apgarsinimą kokio ten J. M. Wilsono, kad kas prisijūsiąs 4 adrisus ir pusę dolerio pachtos kaštams, tai gausias auksinį dziedorėlį dovanų, pranešu broliams lietuviams, kad apsi-saugotumėt, nes tai gryna prigavystė. Nusiųsite 50c. su adrisais, ir nieko už tai negan-site! Teip jau mes keli She-nandoah lietuviai likom prigauti! Nusiųntėm adrisus ir apgarsintą pinigų sumą, tai nežodžio atsakymo nebuvo girdėt. Tik aš vienas, J. G., gavau kokią atvirą gromatą, kur su pašiuku papeckota, kad „jų adrisai negeri, prisijūskit daugiau adrisų ir daugiau pinigų, jeigu norit gaut dovaną“. O savo vardo ir adriso jau nerašė, tik matyt buvo, kad to paties apgaviko buvo rašyta.

J. Gėlozela,

J. Kovalevskas,

P. Strolis.

206 S. Main st.,
Shenandoah, Pa.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

T. M. D. atbalsiai.

Kiekvienam lietuviui, turinčiam prisirišimo prie savo tėvynės, mylinčiam ir branginančiam savo prigimtą kalbą, malonu susizinti ir susipažinti su mūsų tautiškais apšvietimo reikalais ir kartu patirti darbus veikiančių ypatų, ar draugijų, ar kuopų, kurios su šiais ar tokiais darbais bytik naudingais, prisidėjusios yra prie pažadinimo ir apšvietimo žmonijos. — Nors trumpai čia pakalbėsiu apie T. M. Draugystę tarp Škotijos lietuvių. Kaip žinome Mossend 1904 m. susitvėrė T. M. D. kuopa, vėliaus Carfine ir Glasgo-

we. Tarp Carfiniečių, kaip patyriau T. M. D. kuopa neilgai gyveno: užsimokėjo ar vieną mokestį į C. Komitėtą, perėjo į „Šviesos D.“ ir jau daugiau nebemokėjo. Mossendo kuopa, kaip pranešė J. Čerkevičius perėjais metais 21 numerį „V. L.“, ir gi neper-tvirčiausiai laikosi; mat ten koks niekšas visiems žinomas žmogus, J. Pranckevičius, budamas kasierium minėtosios kuopos, pasisavino dalį pinigų, T. M. Draugystei sumokėtų — ir tokis tai blogas J. Pranckevičiaus pasielgimas kuopoj pakėlė neuzsitikėjimą, kartu pakilo tarp sąnarių nesusi-pratimas ir kuopa kone paio. Bet kas atsitiko su Glasgovo T. M. D. kuopa, kuri pradėjo gyvuoti 1905m. ir nors su mažais trupinėliais, bet prisidėjus yra prie tautiškių reikalų. Pas-kutiniais 1906 metais minėtoji kuopa gyveno vien tik vardu, o darbais ir aukomis tautos labui, išskyrus vieną paskirtąjį centralinį mokestį, niekuo nėra prisidėjus. Kas tame kaltas negalima tvirtai spręsti ir kliūtis nurodyt; bet kaip man rodosi, tai atsakymas puola ant draugystės viršininkų, kurie išrinkti vadovais nepasirupino geriaus draugystės reikalus vesti ir da kaip pasirodo, mūsų godotini viršininkai pasielgė suvis nežetėdami į nutarimus ar draugystės užtvirtintus įstatus. O but naudingiaus, kad patėmytume plačiau, pasirupintume taktiškiau atlikti ir vesti draugystės reikalus, darykime tankiaus susirinkimus praneštume sąnariams apie mokestį į cenro izdą ir tt. Svarbus darbas, sukruškime, draugai, stumkime pradėtą darbą pirmyn ir išvien zenkim prie apšvietimo.

Glasgovo 77 kuopos sąnarys

V. Sinkevičius.

Amerikiečių padorumas.

Amerikiečių padorumas jau seniai juokina pasaulę. Visur yra tokių „puritonų“, „bigotų“ — ypač iš inteligentijos arba „gerosios draugijos“ (turingų), kurie sargiai rupinasi, kad nenusizengtų prieš etiką, padorumą ir žiuri, kad būtų išpildytos visos formos etikietos (gražaus apšvietimo) ypač prieš gražiosios lyties ypatas. Kad tai teip daro „grabai pabaltinti“, kad tai tas gražus apšvietimas veidmainingas, tai nežmažiausios abejonės nėra. Slaptai yra daromos biauriosios nedorybės, ypač tarp didžturčių, kaip tai dabar parodo Thaw'o byla. Tik svieta akise dangstosi padorumo skraiste, ir tai kvailo padorumo. Tėms buržuaziškiems dorininkams tik tas yra nedora, kas išsina į aikštę, ką pamato visas svieta.

Neseniai Chichagoje viena mergina, M. Hunt, atėjus į policiją reikalavo, kad jai leistų dėvėti vyriškus rubus. Ji pasisakė esant knygų agente ir kolektore ir dėlto turint daug vaikščiūt, o ilgos dresės ją labai apsunkina, ypač įlipant ir išlipant iš tramvajaus (karo). Policijos viršininkas Ryan tai girdėdamas apsvaigo iš nuogaščio.

Toliau jai pasakojant visas sunkenybes moteriškų parėdų, viršininkui akise pasirodė tamsu, o kada ji pasakė, kad tie gražieji vaikščiotojai, kuriuos, esą, tamista matai ant gatvių, tai vis persirėdžiusios moters, tai viršininkas staiga sukrito ant žemės, apalęs.

Mat persigando išgirdęs apie tokį nepadorų dalyką, kad moters dėvi vyriškoms drapanoms.

Ne mažiau ir politikoje vyrai sarmatinasi prieš moteris. Vienas politikierius rašydą

mas prieš moterų tiesų lygybę. priešis jų balsavimo tiesą, taip aiškina. Moteris, sako jis, per rinkimus ims kalbėt, varyt agitaciją, tai ji nesustos nė prie opiausio klausimo, viską išdėsiant savo prieš, o vyras, girdi, nedrįs stoti priešais ir apsiginti nuo užmetimų.

Mat koki sarmatingi tie politikieriai! Jau kas, kas, bet politikieriai, ypač Amerikos, tai — kiaulės su ragais! Jų nieks nesugėdys. Tie veidmainiai apie moteris šokinėja, gražiai joms šoeka, kol jos neprišimena apie savo žmogiškąs tiesas. Bet kaip tik moters pasako, kad jeigu jūs toki geri, tai duokit mums tokias pat tiesas, kokias jūs turite, tai tuojaus pasišalys ir da gi išjuokia ir galų gale čaro į kalėjimą, kaip tai dedasi Anglijoje. Mat kaip padoriai, gražiai apsieina galinčiai su silpnaisiais.

Moters turi naikinti tą pakąjį padorumą, iš kurio jokios naudos nėra ir tegul kovoja, kad su joms elgtųsi, kaip su žmonėmis, o ne kaip su lėlėmis, tegul kovoja už savo politiškas ir pilietiškas tiesas.

Avelės darosi žmonėmis.

Kunigai žmones vadina avelėmis. Delko? Delto, kad tyli priešais savo skaudėjus ir persekiotojus. Jei ir netyli, tai priverčia tylėt ir tada da vis neliarja vadinę „avelėmis“. Visi vergai — tai avelės. Senovėje ir pradžioj krikščonybės tikromis „avelėmis“ buvo tik moters, o vyrai turėjo, — kad ir ne visi, — balso tiesą.

Sv. Povilas 1-am laiške į Korintičius, skirsnyje 14, 34-35, rašė: „Moters bažnyčiose tegul tyli: nes nevalia joms kalbėti, bet tik pavaldinėmis jos turi buti. O jeigu nori ko išimokint, tegul namieje savo vyrų klausia. Nes tai gėda moteriškai kalbėti bažnyčioje“.

Vienam anglų katalikų vyskupo laikraštyje rašo: „Bažnyčia da ir šiandien užgina moterims veiklų dalyvavimą liturgiškuose veikimuose bažnyčioje; dėl tos priežasties moterims nevalia patarnauti priešv. mščių, tiktai atsitikus būtinam reikalui vienuolės sesers gali atsakinėti prie mščių, duodamos už sanktuaro. — Ką apie privatinės pamaldas, kaip apie skaitymą evangelijos arba Viešpaties kančios prigimta kalba, net per šv. mščias, tai nėra jokio uždraudimo“.

Tai gi jau šiandien moters — katalikės turi šiokią-tokią balso tiesą bažnyčioje: jau iš avelių darosi žmonės....

Nelaisvamais.

Isz visur.

Neseniai Amerikoje atsirado gudrus žmonės, kurie padarė puikų būzysu Jones Wilkes Booth'o pīštalietu, kuriuo jis kadaise nušovė Lincolną. Tai yra pridirdino daugybę pīštalietu su Bootho vardu ir pardavė už didelę kainą, kaip kokį šventą daiktą — relikviją; daugelis patrijotų nusipirkę džiaugėsi turį originališką pīštalieta, per kurį žuvo garsusis laisvės karžygis. Kaip reiligoj teig ir tautškuose dalykuose yra mat toki himbagai — prigavystės su visokioms relikcijoms. — Kad būtų toks surėdymas, kad iš jų niekas negalėtų daryti pelno, tai tos bauriosios prigavystės, išnaudojančios geresnius (nors ir kvailiškus) žmogaus jausmus labai susimazintų arba ir visai pranyktų.

Rumunijoj valstiečių sukilimas eina menkyn, gal tik tuo tarpu. Keliose vietose buvo smarkūs susidurimai jų su kariuomene, ypač apie Stenešti, kur liko 600 sukilelių užmušta ir 400 sužeista. Iš kariuomenės yra 100 sužeistų ir užmuštų.

Reta apygardė liko ne visai šnaikinta; badas kyla didyn.

Apie Persiją pradeda spiesti Europos „tvirtybių“ varnai. Mat ten eina revoliucija, valdžia jau nusileido, davė konstituciją, bet kova nesibaigia, tai Europos valstybės, su savo „santikos“ tikslais eina, grąsina Persijai, iš kurios nori pasinaudot. Rusijos laivas su karveiviais neperseniai pasirodęs ant Kaspijos jurių, Anglijos kariškas laivas įplaukęs ir Persijos pertaką. Pačioj Persijoj sostapilėj pasirodę Maskolijos kazokai. Vis tai daroma, buk dėl apginimo savo konsuliatų, bet Persiją ima išgąstis.

Genevoj, Šveicarijoj, Jezuitų bažnyčioj kaszin kas metė bombą pamaldų laike. Saimta du anarchistai, kuriuos įtaria buk tą juodu padarę, bet tvirtinama, kad tai buvo keno kitoypatiškas kerštas.

Rumunijos kaimiečių sukilimas, kaip paduoda valdžia, padaręs valstybei į 6 mil. dolerių nuostolio. Dvarponiai, kurių dvarai liko sunaikinti ar išdegininti, skundziasi da didesniu nuostoliu.

Tai kiek kaštuoja prispaustųjų ir nuvargintųjų žmonių kerštas. Apspangę ponai ir valdžia nedaro jokių palengvinimų ir tokiu budu priveda žmones prie tokių baisių darbų. Ne žmonės ča kalti, kad jų kantrybę išnaikino priešpaua ir vargas.

Varšavoje moterų kalėjime „Serbija“, politiškame skyriuje iškilo streikas — badavimas. Moters ten pasodintos už politikos nusikaltimus apskelbė badavimą norėdamos tuo priverst užveizdas žmoniškiau su joms apsieit ir nekankint, leist pasimatyt su giminėmis ne per „rėtį“ ir greičiau varyt tyrinėjimą ir nelaikyt kalėjime be kaltės.

Kovo 25 d. telegramas praneša, kad Odesos dienraštis „Novosti“ tvirtina, jog jis turi rankose prirodymus, jog žydų skerdynes Rumunijoj iššaukė ir vedė „tikrųjų rusų“ sąjunga ir jog ministerių pirmininkas Stolypinas žinojės apie rengiamas tas skerdynes.

(Po žydų skerdynių Rusijoj, kaip žinoma, prasidėjo ir dvarų naikinimas ir visa anarchija).

Johannesburg, Transvaal (Afrika). Aukso kasykloje Dreifontein dinamitui eksplo-davus žuvo 4 baltieji ir 50 vietinių juodųjų žmonių (negrų).

Rivėsis Prancuzijos prezidentas Casimir — Perier pasimirė nuo širdies smūgio (tokia liga).

Jis buvo prezidentu tik pusseptinto mėnesio, po nužudymui prezidento Carnoto 1894 m.

Kynuose badas neapsistoja, o iš to da atsirado visokios ligos, kurios kerta žmones, kaip muser. Išbadėję žmonės pavirtę kai-kuriose vietose į žmogėdžius. Tankiai pakyla maištai, bet da niekur tie neįsivyravo labai.

Žinoma rusų revoliucionierė Taftjana Leontjeva, kuri pernai rugsejo mėnesy Interlakėne, Šveicarijoje, nušovė prancuzą Muellerį per Durnovo, buvusį Rusijos vidaus dalykų ministerį, tapo Šveicarijos teismo nusprosta 4 metus sėdėti atskiram kalėjime ir per 20 metų negrįšti Šveicarijau.

Italija nors laisva šalis, nors ten ir pats popiežius gyvena ir krikščionybės „šviesą“ sėja, bet vis tamsi šalis, ne mažiau tamsi kaip Lietuva.

Pagal pereinų metų statistiką tarp apsivedančių porų Italijoj buvo 40,10% nepaįstanių.

šių ne-litarą (analfabetų) t. y. iš 100 jaunavedžių buvo tokių nemokylų suvišum 46; tarp pašauktų kariomenėn tokių buvo 32 61%. Iš 10 tukstančių žmonių analfabetų buvo: Ry-me 4,610, Neapolyj 6,600, Pa-lermoj 7,300, Cosenzoj 7,918.

Cia suskaičyta analfabetai tik tarp jaunavedžių ir jaunų kariuvių. Abelnai imant nemo-kylų Italijoje daug didesnis procentas.

Amerikiečiai nori ištikro sauvališkai gyventi Kuboje. Dabar amerikinis Kubos gubernatorius Magoon išleido įsakymą, kad amerikiečiai daktarai gali Kuboje praktikuoti neišdavę ten egzamino. O pačioje Amerikoje yra tiesa, kad daktaras, persikėlęs į kitą valstybę, turi ten išduoti egzaminą, jei nori praktikuoti.

Kubos daktarai prieš tą įsakymą pakėlė protestą.

Armėnijoje (Maskolija) buvo žemės drebėjimas. Sugriuvo miestelio Bitlis apie 2,500 namų ir užgriuvo 8 žmonės. Apie 10 tukstančių žmonių — be pastogės.

Bezdžionių kalba.

Vokiečių gamtininkas Garner jau atliko kelias keliones po Afrikos didesės girias, tyrinėdamas tą gausiąją gamtą. Užėjo jam mislis — mokintis bezdžionių kalbos!

Pasidirdino žaliai nudarytą klėtką, kurioje jis užsidaręs be baimės tyrinėja gyvenimą žvėrių, kurie jo ir gi nebijo, ar ne nepatėmija. Savo klėtkoje Garneris turi fonografus ir gramofonus, kuriais pagauna bezdžionių balsą. Taip jis keletą ypatingų bezdžionių šauksmų pagavęs, užsukdavo pasgramofoną (šnekamąją mašiną) ir žiūrėdavo, kuris šauksmas gramofono atkartotas, padaro įspūdį ant bezdžionių.

Tokiu būdu Garneris gerai pažino, kuris šauksmas reiškia pavojų, kuris nuramina, kuris šaukia prie ėdimo, gėrimo ir tt.

Nuduodant bezdžionių karšią šauksmą, visos jos išbėgioja; nuduodant gi nuraminant balsą, reiškiantį „viskas gerai“ arba „nėra pavojaus“, bezdžionės staiga nurimsta ir vel sau žaidžia ir narsto per medžių šakas.

Garner neseniai išsirengė į naują kelionę ir pasiėmė geriausius fonografus ir kitus elektros aparatus ir ketina tyrinėti, ar bezdžionės tą pajautą, kuriaja mes pažįstame daiktus ir parvas (varsas) ir ar jos pažįsta muziką ir iki kuriam laipsniui.

Atsakymai.

V. Sinkevičiui, Škot.: — Prašome, praneškite ką gerai ištyrę. Teisingas žinias mielai patalpiname. Su rašyba menka bėda.

J. Dilbaitiui. Priderėjo atsakyti tame pačiame laikraštyje. Pagalios neiškiai pasakot, ko norit. Negalima patal pinti.

Beveik Socijalistei. Netei sybę sakote, buk jūsų „raštas labai blogas“: rašybą visai mažai tereikėjo taisyti, o mislis labai gera. Daugiau reikia mums tokių jaunų rašytojų, o ypač merginų, kurių visai mažai tėra.

Nelaukite rašę ir toliau!

Buv, ant susirinkimo E.P. Dėl tulų priežasčių nepatilps jūsų korespondencija apie d-oro G. prakalbą.

Visi rašytojai, meldžiami, rašykite ant vienos pusės popieros su juodu rašalu.

„Dziennik Ludowy“ vienatinis lenkų darbininkų dienraštis, prekiuoja metams 8 dol., puosei metų 1,50. Adresuok: 927 Milwaukee ave. Chicago, Ill.

Aukos.

Kankiniams.

Iš „Keleivio“ redakcijos \$7,00

Buvo (N 14) \$12,98

Viso labo \$19,98

Revoliucijos reikalams.

Klaidos atitaisymas. Pereitam N 14 buvo atspausa: „viso labo \$123, 21“. Turi būti: „\$122,81“.

Susirinkimai.

Garsios prakalbos! Kalbės revoliucionierius P. Grigaitis, tik-ką pribuvęs iš Lietuvos! Susirinkimas pėtnyčioj, balandžio 12 d., po 7 val. vakare, Volunkevičiaus salėje, West Rich str., Nanticoke, Pa.

Plymouth, Pa. Kalbės P. Grigaitis nedėlioj balandžio 14 d. F. Zdanavičiaus salėje. Prasidės val. 7:30 vakare. Nepamirškite, lietuviai! Susirinkit paklausyt naujienų iš tėvynės Lietuvos!

Kvartalnas susirinkimas, 35 kp. S. L. A. Savo salėj 13 So. Pennsylvania ave. 7 val. vakare. Balandžio 17 d. Wilkes-Barre, Pa.

Pajieszkėjimai.

Pajieskau Jono Adamavičiaus kaimo Sardokų, gmino Oškinių, pavieto Vilkaiviškio, gub. Suvalkų, kaip Amerikoje trečias metas. Turiu svarbų reikalą atsisaukti jis pats ar kas kitas. Adresas:

Kaz. Kulvinskas,
25 Hazle Ave.

Wilkes-Barre, Pa.

Reikalingi kriauciūlai ir preseriai dėl gero vyriško darbo, darbas ištisai per visą metą, užmokestis gera. Taigi tuojau atsilankykite ant šio adreso:

J. Greenberg,
10-14 East 12 str., Tap floor,
New York.

Mockaus teatro kompanija iš Chicago, loš teatrus šiuose miestuose.

Waterbury, Conn. 14 ir 15 Balandžio, bažnytinėje salėje 14 nedėlioj bus perstatyta du kartu vienas 4:30, antras 8-tą vakare.

Union City, Conn. Lietuviškoj salėj 16 Balandžio.

Ansonia, Conn. Gorman salėje Balandžio 17 ir 18.

Branford, Conn. Balandžio 19 d. Puithan salėje.

Bridgeport, Conn. J. Dulbio salėje N.426 Main st., Balandžio 20 ir 21 d.

New Britain, Conn. Gafoyette salėje N.13 Gafoyette st., Balandžio 22 d.

Bristol, Conn. Town salėje, Balandžio 23 d.

Torington, Conn. Opera House salėje, Balandžio 24 d.

Mūsų teatras visada prasideda 8-tą valandą vakare. Įžanga 25 ir 15c, taigi mes lošiam sekandias veikmes: „Inamito dirbtuvė, Žydas žuvininkas, Zenatvė su penkiais doleriais, Jaškojimas darbo, Liurbė šokis. Taipogi tarpais aktų parodom krutančius paveikslus Rusko su Japonu karę ir daugybę kitokių. Užprašom visus lietuvius ir lietuvaites ant to puikaus perstatymo.

Su godone

Mockus ir Co. iš Chicago.

Fėrai! Fėrai!

New Britain, Conn. Antrus Fėrus parengia Lietuvių Neprigulmingas Ukė-ų Kliubas kur atsibus nuo 20 dienos Balandžio ir trauksis iki 26 d. Balandžio 1907 m. ant Turner Hall Arch st. Užkviečiam visus vietinius taipogi ir aplinkinius atsilankyt ant mūsų fėrų ir tam visam prisiziurėt per visą laiką grajį puiki vietinė Lietuviška Orkestra konopukiausias šokius apart muzikos kozną vakarą atsibus navatni pamatymai. Tautiečiai nepraleiskit šios progos ba pigi prekė tik po 10c. įžanga kozną vakarą. Nuosirdžiai kviečiam visus. Komitetas.

Žmogus.

J. Akuratero apysaka.
Iš latviškos vertė J. Baniulis.

(Tęsa.)

jam išrodė, tarsi visos tos triobos ir visi akmenys pilni nuliudimo ir mirties ir smaugia viską, lyg nematomais retėžiais. Kas-zin kas šaltas, nevalus ir baisus buvo šituose muruose, visuose žmonise ir visoj atmosferoj...

Ir vėl jis perleido savo svajones ir buvo vienas...

Daug kartų jis, išgirdęs apie kokią liuosą, neužimtą vietą, nuėjo ir norėjo dirbti, bet nepasisekė gauti darbo. Tie dešimts ar dvidešimts žmonių, kurie su juo kartu nueidavo į kokią darbavietę, buvo tai pasiduodanti, nuolankūs ir besąžiniai, jog jis negalėjo ant jų visai pažvelgti. Dėlko gi žmogui reikia likti šliaužiu, kada jis nori dirbti? Andriejus kartą nuėjo užimti kantoristo vietą. Jis įėjęs apsisveikino ir klausė, kur darbdavys.

— Ko tamista nori? — stačiokiškai tarė koki storas, su nuskustu veidu, senis.

— Norėčia gauti vietą; buvo apgarsinta, kad čia galima gauti... Noriu dirbti.

Darbdavys širdingai nusijuokė:

— Aš manau, apie tai aš turiu žinoti. Eikite į laukiamąjį kambarį ir laukite savo eilės, jeigu norite apie vietą kalbėti.

Jis apsisuko ir išėjo į kitą kambarį; čia stovėjo čia titveika darbo meldėjų; jie pažvelgė ant jo, lyg nesubrendusio, ir jis matė, kaip jie džiaugiasi iš jo nuopuolio.

Jis žiūrėjo kaip jie lino prie darbdavio, glamonėjosi, gerinosi ir melavo, ir tada jis susiprato, kad jis čia nereikalingas...

Bet dienosėjo savo bėgiu, ir jau Andriejus nebeturėjo pinigų maistui. Jis nuėjo į laivų stotį, jam dabar buvo vis-tiek, kokį darbą dirbė, jis norėjo dirbti, kad galėtų užlaikyti gyvastį.

Žmonių burys čia sukinėjosi ir maišėsi ir jieškojo darbo, bet darbo nebuvo. Kokiam laive krovė avizas. Andriejus atsistojo ir žiūrėjo į darbininkus.

— Ko gi tu čia sukiniesi? — prižiūrėtojas ant jo užrėko. Jis norėjo eiti sau.

— Darbo dirbti negali — netinkai prie darbo — e! Tokių ponelių dabar daug! — juokėsi prižiūrėtojas, žvelgdamas ant Andriejaus laibo, tiesaus ugio ir išblyškusio veido.

— Aš mokiu ir galiu dirbti... Daug yra darbininkų, bet nėra darbo, — jis atsakė ir pasisuko eiti.

— E, ka tu sakei, palauk! — vėl juokėsi prižiūrėtojas: — Na-gi pažiūrėsime, ką tu gali. Imk maišą ant pečių ir su juo ant laivo — 80 kapeikų per dieną!

Visi žiūrėjo į Andriejų ir šaipėsi, bet jis kibo prie darbo ir dirbo.

Praslinkus keletai valandų jo rankos pradėjo silpti ir galva suktis... Ir jis pagaliaus atsėdėjo ant blankos lyg sulaužytas... Iš jo juokėsi kiti darbininkai, laivo žmonės ir vaikai... Jis pakilo ir svyrudamas pasitraukė iš kelio. Ir tada kas-zin kas sunkus, juodas užgulė lyg plati, nepermatoma naktis. Jis norėjo verkėti už visą gyvenimą, visą pasaulę, — bet ne, teip tik galėjo daryti silpnieji... Reikia būti stipriu, reikia viską pakelti — juoktis iš visko, kad ir reiktų pražuti! Mazai esti stiprių žmonių ir jis norėjo būti vienas iš tųjų.

Jis pakilo irėjo namo. Ir nežinia dėlko jį apėmė džiaugsmas, ir apie nieką jam neberūpėjo, tarsi jis būtų laimingiausias žmogus pasaulyje. Jis atsiminė, kad namie neturi duonos ir tiesiai traukė pas savo draugą, jauną raštininką Baumaną.

— Matai, brolyti, aš jau nebeturiu ko valgyti! — jis juokėsi; — Paskolink man penkis rublius.

Baumanas gana širdingai ir meiliai pasveikino ir ilgai žiūrėjo į jo truputį nuo bado įdubusius veidus.

— Na-gi papasakok, papasakok, — jis teiravosi, — kaip tu dabar begyvuoji? Tai gi tu dabar dėl tų niekų esi tokiam padėjime. Ir aš maniau, jog tu jau seniai busi susipratęs ir palikęs sumanesniu.

— Nenoriu aš dabar filiozofuoti, — Bergas atsakė, slėpdamas savo apmaudą: — Aš atėjau pas tave prašyti kiek nors pinigų, jeigu negali duoti, pasakyk tuo... O apie tai kitą kartą.

— Na-gi tik nesusijudink. Kaip gi, — su didžiausiu džiaugsmu!

Ir Baumanas priėjęs prie stalo, apkrauto knygoms, stovyloms ir kitais tiems panašiais daiktais, pajieškojęs po šuplėdą išėmė penkinę.

— Gerai, — atsakė Bergas: — Likie sveikas!

Ir jis išėjo. Pabudo jo dvasioje apmauda ir jis norėjo sugrįžti ir iškolioti Baumaną visų niekingiausiais žodžiais. Teip... toki buvo visi jie, šitie draugai, jiemsiems kiekvienas buvo nesumanus, kuris išdrįso kitaip manyti ir veikti, ne kaip visa didžioji draugija. Ir vakare, atsigulus jam savo paprastoj lovoj ir apsiaubus jį tamsai, vėl per jį slinko skausmas ir nėrimastis teip, kad jo galva kaito ir degė kaip

„Kankinių Kasos“ apyskaita už trečiųjų metų trečiąjį trečdalį (IX. 06 – XII. 06).

I. Komiteto apyskaita.

Į p l a u k o s .

1) Iš Mahanoy nuo kun. Pautieniaus per „Viln. Žin.“ rb. 100,00; 2) Iš „Amerikos Kankinių Komiteto“ rb. 494,85; 3) Iš Glasgovo per „Liet. Uk.“ rb. 20,77; 4) Iš „Liet. Uk.“ rb. 9,40; 5) Per vestuves surinkta rb. 4,00; 6) Bausmės rb. 0,90; 7) Iš „Naujosios (lad.“ rb. 73,62; 8) Panevėžyje surinkta rb. 74,51; 9) Ukmergėje surinkta rb. 31,75; 10) Iš bendrojo Viln. Raud. kryžiaus rb. 39,00.

Viso labo rb. 848,80

Iš 2-jo trečdaliao liko rb. 33,29

Viso labo rb. 882,09

I š l a i d o s .

1) Panevežio kaliniams rb. 124,51; 2) Ukmergės kal. rb. 81,75; 3) Kalvarijos kal. rb. 50,00; 4) Kauno kal. rb. 50,00; 5) L. U. V. pašalpa ir byla rb. 63,50; 6) B. kalinio šeimynai rb. 5,00; 7) G. Vilniuje rb. 10,00; 8) Vilniaus kal. rb. 53,62; 9) Krašos išlaidos rb. 2,00; 10) Sugražinta skola Viln. Raud. kr. (2r. 2-ją š. metų apyskaitą) rb. 50,00.

Išleista iš viso rb. 490,38

Įplaukų buvo rb. 882,09

Kasoje liko rb. 391,71

II. Užsienio atstovo apyskaita.

Į p l a u k o s .

Iš Berno lietuvių gauta fr. 7,84
Iš 2-jo trečd. buvo likę fr. 16,21

Viso labo fr. 24,05

I š l a i d o s .

Biuro išlaidos fr. 4,70

Iš viso fr. 4,70

Įplaukų buvo fr. 24,05

Kasoje liko fr. 19,35

Priedas.

(Prieš priedą prie š. m. 2-jo trečdaliao apyskaitos buvo pažadėta apskelbti Suvalkų gub. skyriaus skolos apyskaitą; dabar ji šitame priede žemiau ir talpinama).

Suvalkų gub. skyriaus skolos apyskaita.
(I.06—VI. 06).

I.**Išleista.**

Kalvarijos kaliniams rb. 629,40
Suvalkų „ „ rb. 356,00
Senapilio „ „ rb. 234,74
Kalinių šeimynoms ir išėjusiems iš kalėjimo rb. 59,50

Iš viso išleista rb. 1,279,64

II.**Gauta.**

Šurinkta (teskaitoma tik vien, kas per skyriaus centrą ėjo) rb. 115,13
Iš „Kankinių Kasos“ Centro gauta rb. 180,00

Iš viso gauta rb. 295,13

III.

Išleista viso labo rb. 1,279,64
Gauta „ „ „ 295,13

Skola rb. 984,51

Už „Kankinių Kasos“ Komitetą jo užsienio atstovas
A. Vardas.

Paryžiuje,
Kovo 15 d. 1907 m.

Nauji rasztai.

Ukiškasis Kalendorius metams 1907. Tai yra tas pats kalendorius, ką pirmiausia kiek išleido „Lietuva“ tik vieton parašo ant titulinio puslapio: „Tilžeje. Atspaudė kaštomis „Lietuvos“, šičia stovi parašas: „Lietuviška banka S. Mack—Elizabeth—Newark, N. J.“ ir vieton „Lietuvos“ apgarsinimų stovi šitos bankos apgarsinimai. Siaip visi skaitymai tie patys.—Šitas kalendorius per daug susivėlinęs.

ugnyje. Jis priėjo prie lango, pravėrė jį ir žiūrėjo į lauką, bet ir lauke buvo tamsu ir šalta — jau ruduo artinosi ir iš miesto ir iš retų žiburių kilo į viršų kas-žin kas lygus baidyklė. Jis vėl atsigulė į lovą ir užmerkė akis — kvapo jis pradėjo netekti: jam išrodė, kad tik-tai jis vienintelis gyvena plačioje pasaulyje ir apsukui jį—kapinės ir tamsa. Jis norėjo rėkti, tačiau bijojo: jis būtų išsigandęs lyginai ir savo balso... Ir dėlko jis buvo taip atsitolinęs nuo viso gyvenimo?... Dėlko, dėlko?... Tukstančiais kartų atsikartojo jam šitas klausimas...

Kur draugai, kur Lida, kur merginų krykštavimai, kur rožės, kur apsvaiginantis džiaugsmas? Viskas buvo toli, toli — dėlto, kad jis buvo stiprus, per daug stiprus, dėlto, kad jis ėjo prieš ledų kalną, kuomet žemai apačioje buvo žemė.

Reikia būti stipriam, stipriam... — jis mąstė, kada tamsa ir nuošalumas jį kankino.

Ir jis gyveno vienui-vienas. Praėjo daugiau kaip mėnuo ir jis surado darbą pabrūke prie drožių dirbimo. Valandą-kitą jis buvo ramus; da didžiavosi, kad gali užsidirbti maistą savo kuno pajiegomis. Ir tada jis pradėjo pažinti tuos žmones, kurie buvo jo bendrai. Jis seniai buvo girdėjęs apie jų gyvenimą, dabar pats jį mato.

Kada iš-ryto nuskambėjo ilgai nutęstas pabrūko švilpimas, tada tosios stovylos, it pa budę šešėliai, susirinko į didžiąją darbavietę — nesiskubindamos tylios, nuliudę ir sukurdę. Ir per kiaurą dieną, kada mašinos šniokštė ir kujanai bildėjo, jie it šešėliai krutėjo, ap-iaubti iš visų pusių smirdančia kvapsnim ir dulkėmis, ir vakare vėl išsiskirstė.

Andriejui išrodė lyg kokios dvasios, kurios viską sutveria, bet nieko nereikalauja. Ten lauke gyvenimas skleidė savo džiaugsmus ir grožį, ten juoju gėrėjosi ir ragavo jį, ten gyveno smaguriuose ir ištekliuje, ten buvo šviesa, o čia buvo darbas ir skurdas, priespauda, nuliudimas ir tamsa; tik-tai raudonos geležinės stangos, tarsi milžiniškos gyvatės, vingiavosi, raitėsi po plačią darbavietę, o darbininkai joms patarnauja ir apie ką kitą manyti neturi nė laiko.

Ir jis neilgtrukus patyrė dėlko jie tokie: Jis vakare pagrižęs lyg sulaužytas atsigulė į lovą. Mintys pradėjo kilti, bet nuovargis viską pergalejo; rytmėtyj jis atsikėlęs jautė, kad miegas jo neatgaivino, bet paliko kokį tai neišaiškinamą įspūdį, kuris da daugiau plėtojo nuovargį.

Kada Bergas gavo pirmutinį užmokestį už savo darbą, jis su savotišku išdidumu zengė namų-link ir visai nebemastė apie ateitį. Jis buvo savimi užgadėdintas, kaip da niekad-

nera buvęs. Jis norėjo pasakoti visiems apie šitą, kas smagu ir linksma.

Jis atsiminė Lidą ir buvusius savo draugus... Ir netikėtai pabudo jame ilgėsis, noras būti su ja — jis teip seniai niekam nepasakojo apie savo mintis ir daug, daug tų minčių buvo susikrovę jo dvasioje.

Jis mąstė ir džiaugėsi. Kas būtų, kad jis dabar fūcėtų pas Lidą ant valandėlės? Jis buvo nusiprausęs, tik-tai jo drapanos buvo senos. Bet ar-gi dėlto jis negal nueit?...

Ir jis pasuko į gerai jam pažįtamą gatvę. Priėjęs prie durų, be jokio abejojimo jis pas-kambino. Viduj buvo girdziamas garsus šnekės ir juokai. Ji pati atidarė duris.

— Labas vakaras, Lida! — jis garsiai ir linksmai ją sveikino. Bet ji atsitraukė keletą žingsnių atgal ir valandėlę su pasistebėjimu žiūrėjo į jo veidą ir labai paraudo.

— A, tamista... ponas Bergai... nepa-žinau...

— Teip — keletas mėnesių praslinko... Bet aš gi nepersimainiau, visai ne. Ką? Tik-tai išviršaus, Lida, tik-tai! — jis juokėsi: — Ir aš at-ėjau pasikalbėti...

Kambaryje užstojo tyla. Andriejus matė toliau kambaryje Baumaną, Priede, Niedre ir da kokią moteriškę, bet jie visi žiūrėjo į jį, kaip į kokį dyvą.

— Na, tai eikit šią,—ji susimaišiusi kvie-tė Andriejų. Jis ėjo, pasisveikino ir atsisėdo ant kanapos.

— Na, matote, ir vėl aš čia kartą atvykau, — jis pradėjo linksmai kalbėti: — Nepasida-viau... Ir kaip-gi tamistoš visi? Ir gi teip?... Teip, gyvenimas yra įdomus...

— Teip, tai gi papasakok, kaip tau dabar sekasi; tu jau išrodai visai nupuolęs, — Priede prijaučiančiai klausė.

Andriejus ant jo pažvelgė ir kątik patė-mytinai nusišypsojo.

— Ne, brolyti: visai kitaip. Aš esu augęs per šitą laiką. Dabar aš jauč uosi daug stipres-niu, ne kaip tuo kart, kada drbau prie „Tau-tos“. Aš esu pakilęs...

— Teip, aš girdėjau, kad tu dabar dirbi pabrūke; — Priede pridurė: — Na, gali ir teip būti. Ką aš galiu žinot.

Andriejus norėjo atsakyti, bet apmąstė.

— Aš girdėjau, kaip jūs apie kas-žin ką teip linksmai kalbėjotės. Aš norėčia da kartą tokį pasikalbėjimą girdėti. Ten lauke visi lyg apmirę.

Teip ji-ai kalbėdamas žvelgė ant vieno, ant kito, bet visi tylėjo.

(Toliaus bus.)

Apsisaugokite mainu darbininkai.

Jei norit, kad patektumėt į tokį palėjumą, kaip West Virginijoje.

Iš visų šios šalies dalių, kad esti metiniai darbo organizacijų mitingai, ateina raportai apie puikias pasekmes, kur darbininkai šikimai laikosi prie unijos, prie kurios jie prieguli, ir kur jie klauso savo viršininkų ir neatsimeta nuo unijos. Iš to turėtų imti pamokinimą tie mainieriai, ir tokių yra daugelis, kurie dėlto, jog dirba po 2-3 metų kontraktu, kurį jų unijos galybė jiems išgavo nuo operatorių, tiki, jog jie gali nepaisyti apie uniją, apleisti ją ir susižadėti keliadolerius, kuriuos jie būtų turėję įmokėti į uniją.

Niekados šios šalies anglia kasyklų darbininkai neturėjo pagabesnę valandos apsvaryti, ką unija yra padarius, nes dabar yra ramu visuose mainų distriktuose ir daugelis dirba po kontraktu ant 2-3 metų, biznišku kontraktu su operatoriais, po tokiu kontraktu, kokio jie vieni niekad nebutų galėję įgyt be unijos pagelbos, ir kuris geriau juos sutaikė su operatoriais, negu jie pirmiau buvo.

Mūsų viengenciū, kurie dirba kietosios anglies kasyklose, turi suprasti iš metinio raporto J. Mitch-ll'io dabartiniam metiniam susirinkime Indianopolyje, kad daugelis mainierių tame distrikte neišpildo unijos reikalavimų. Kiekvienam distrikte skaitlius sąnarių galėtų susimązino, vietoj ką turėjo pasidauginti.

Labai pertikrinantis apie unijos galybę atsitikimas buvo Harisburge, kur 18 tikrų mainių darbininkų priėmė prisiega kaipo legislatoriai, sąnariai ir rednės, išleidžiančios šiai valstijai tiesas.

Kada jie pastojo kanidatais, mainieriai priėmė juos ir jie

tapo išrinkti. Dabar jie budami legislatoroje, galės prigelti mainierius, pasistengdami išleisti tiesas mainieriams nadingas.

Savienytų Amerikos mainierių urėdinkai, kurie per paskutines keles savaites laikė mass-mitingsus po kietasias anglis, stengdamieji mainierius pertikrinti apie reikalą jų prigulėjimo prie unijos, turėjo gerą pasisekimą; viename tik tai distrikte laike dviejų savaičių jiems pasisekė prirašyti prie unijos 5,000 mainierių. Didelė dalis to skaitliaus yra mūsų žmonės, o nors mums linksma, kad jie dabar yra n. sąnariais, tačiau reikia gailėtis, kad emė tiek laiko ir buvo reikalinga organizatoriams susaukti juos į kruvą ir aiškinti apie reikalingumą prigulėjimo prie unijos.

Imigracijos komisorių raportai rodo, kad vis daugiau ir daugiau mūsų viengenciū ateina į šitą šalį kožnus metus ir panašūs raportai yra iš mainų distriktų, kad vis daugiau mūsų vientaučių gauna darbą mainose su kiekvienais metais. Tie vyrai ateina į šią šalį jieškodami geresnių uzdarbių, ne kaip jie turėdavo savo gimtiniame krašte ir pasigaminti vagadlyvesnius namus, ne kaip jie turėjo ten, iš kur atėjo ir tuo pačiu tarpu pasirupinti apie ateitę savo ir vaikų, daug geresnę ir šviesesnę, ne kaip jie turėtų, jei jie pastliktų ten kur jie gimė.

Kietųjų anglių kasyklų darbininkai dabar turi progą prisirašyti prie unijos, kokios da niekad neturėjo. Proga palausyt patarimo viršininkų. Viršininkai tuluose distriktnose šaukia viešus susirinkimus ir aiškina žmonėms, kaip reikalinga turēt stiprią uniją, paplating ją teip, kad iš mokesčių susidėtų streika fondas ir visokiam atsitikimui, kad savininkai turėtų ją pripažinti ir taikintis su darbininkais.

Žiurėk Žiurėk Dykal!

Dailus laikrodėlis ant 17 akmenų, su ausuke už sukamas ir nustatomas, gražiai išvietkuotas, dvigubi lukštai, vyriškas ar moteriškas 18 K. auksinis.

Prisiųsk savo adresą ir 4 adrisus savo draugų ir 50c. dėl išsiuntimo 4 milžiniškų mūsų kompanijos katalogų keturiem tavo draugams, už tai mes duodam tą laikrodėlį dovanai, kad kožnas turėtų mūsų katalogą iš kurio išsirinks laikrodėlių, žiedų, spilkų, lenciugėlių, armonikų, skripkų, ir tt., šitą laikrodėlį duosim dykai tam kuris prisiųs 4 draugų adrisus ir 50c. dėl pačios ir kas prisiųs šitą nedidelę dar gaus puikų lenciugėlį su kompasu. Rašyk šiandieną, nes ne yra melagystė, bet tikrai adrisuok:

J. M. Wilson

11-12 Chatham st.

New York Dept 101.

GRAMATIKA angliškos kalbos.

su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, kaip tai: *beast* (byst) *žvėris*; *eight* (ait) *aštuoni*; *eye* (ai) *akis* ir t. t.

174 psl. su prisiuntimu - \$1.25.

Naujas Budas

išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti, be pagelbos mokintojus, 24 psl. su prisiuntimu - 10 ct.

Pinigus reikia siųsti per „Money Order“ ant šio adreso:

Vaikų Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokintojo. 22 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražiai rašto. Rašto žodžių yra 285. Psl. 64. Su prisiuntimu 15c.

P. MIKOLAINIS,

P. O. Box 62 New York City.

Ant pardavimo.

Farmą parduoda su gera žeme, nauja stuba ir kluonas su tvartu.

Ant pardavimo namai geroj vietoj ant gyvenimo, dėl dviejų šeiminų ir vienos.

Ant pardavimo lotai Hile dale, naujos mainos ir geri darbai. Dasizinokit „Vien. Liet.“ Redakcijoj.

Lietuvos Ukininkas.

LAIKRASZTIS

Lietuvos Demokratų Partijos, skiriamas Lietuvos darbo žmonėms. Išėina viena kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvos.

Jame telpa teisingos žinios iš visos Lietuvos ir kitų kraštų svieto.

Lietuvoj metų prekė... \$1.80;

Amerikoje... \$2.50.

Kam yra miela prigimta šalis tėvynė Lietuva, tai užsirašykite minėtąjį laikraštį, iš kurio žinosite kas ten dedasi dabartiniame revoliucijos laike, ir gori pamokinimai ukės reikaluose.

Vienas no. dėl pamatymo 5 centai

M. J. DAMIJONAITIS,

3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Tiesioginiu keliu.

Jaigu tamista nori ką nors tokio pasiekti, tai siek prie to tiesioginiu keliu. Neprisiimk daugians uzdavinių, siekių, bet vienam siekiui atkreipk visą savo atidą. Jeigu tamista nori išgydyti kokį susirgusį kuno organą, tai pasiimk sau tokią gyduolę, kuri veikia tiesiai ant sergančiosios dalies. Patyrimai kitų žmonių gali but jums kartais labai naudingi. Ištyrimai pamokino, kad susirgus gromuliojimo sistemai, Trinerio Amerikoniskasis Elikšyras Karčiojo Vyno yra vienatinis vaistas, kuris veikia tiesiog ant sergančių organų. Vaistas būtaitas iš karčių žolelių, kurių įtekmė ant gromuliojimo organų pagareėjusi per šimtmečius, teipgi jame yra ir gryno vyno, kuris veikia ant viso organizmo. Užtai yra Vynas geriausias vaistas nuo kuno nusilpnėjimo, negromuliojimo, netekimo apetito, neveiklumo skilvio ir žarnų, užkietėjimo vidurių, nuvargimo, apsibliausimo, nešukumo veido ir kitų ženklų, paeinančių nuo gromuliojimo sistemos neveiklumo.

Gaunamas visose aptiekose, arba pas patį fabrikantą - Juozapą Trinerį 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Krutanėlių paveikslu mašina.

Parodo dideisias karis maskolių su Japonais, port Arthur ir parodo daugely kitų smarkių susimūsimų Mandziurijoj. Šzita mašina parodo gudrų vaiską Maskolijos ir Japonijos. Šzita mašina iš naujausio patirbimo krutanėlių paveikslų, kuris prisius 50 ct. stampomis tai tas gaus šitą mašiną.

John Page, Box 1192

Salt Lake City, Utah.